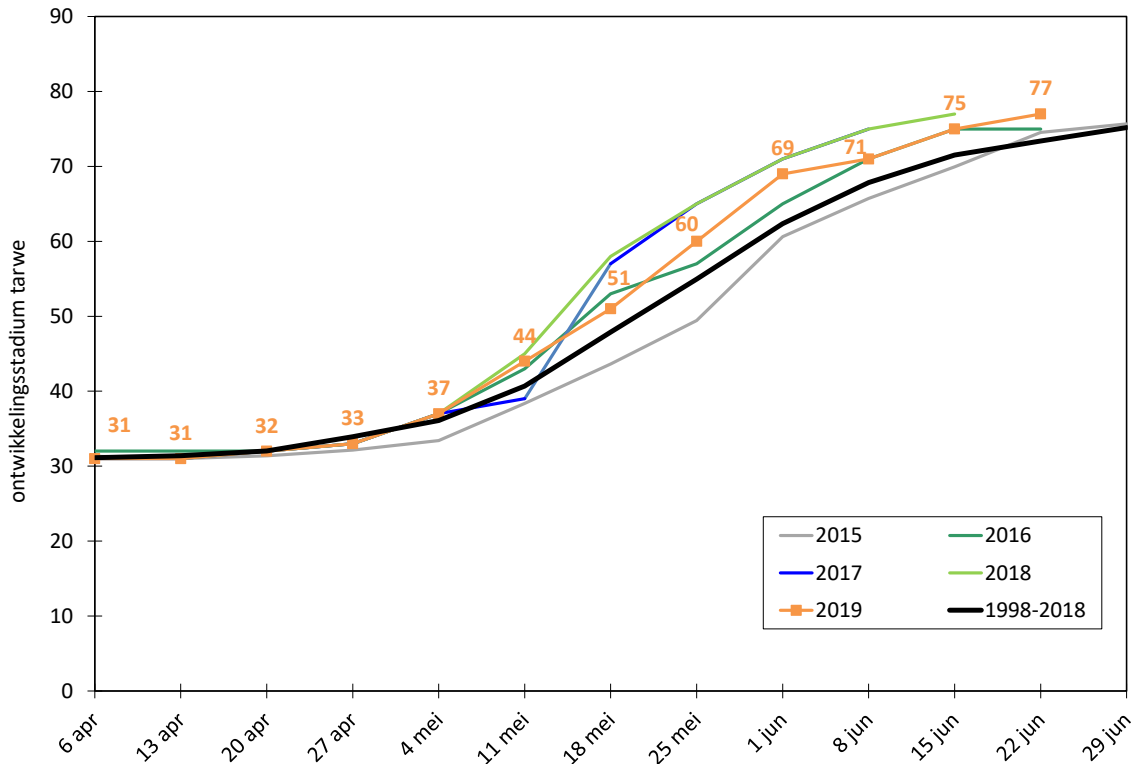

1 Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk in wintertarwe in 2019

W. Odeurs ¹

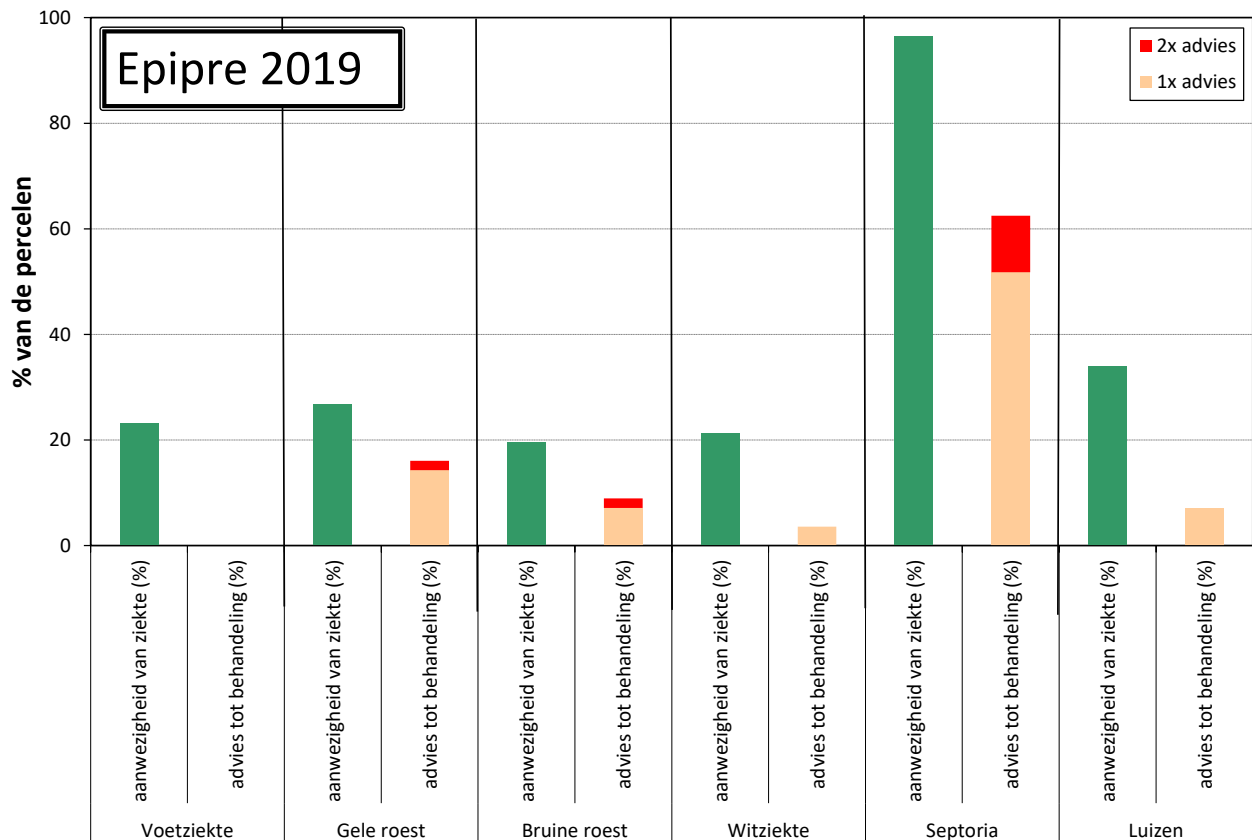
De winter 2018-2019 was eerder zacht en normaal wat betreft neerslag. December was abnormaal warm. In januari was de gemiddelde temperatuur normaal door een wat warmere en wat koudere periode. Februari daarentegen startte enkele dagen wat kouder maar verbrak nadien bijna alle records. De winter 2018-2019 was uiteindelijk eerder zacht tot warm. Tijdens de uitzonderlijke dagen eind februari werd de start gegeven voor de activiteiten van 2019 in de wintergranen. Maart en april waren warmer dan gemiddeld, mei werd een eerder koude maand. Vanaf midden mei liep de ontwikkeling achter ten opzichte van het jaar voordien, toen eind april-begin mei alles in een stroomversnelling terecht kwam. In vergelijking met de gemiddelde ontwikkeling van de 20 voorgaande jaren, liep de tarwe vanaf eerste helft mei duidelijk voor.

Figuur 1: Overzicht van de ontwikkeling van de tarwe in groeistadia (waarnemingen uitgevoerd in het kader van het EpiPRE-adviesstelsel) (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

¹ Bodemkundige Dienst van België vzw, Leuven-Heverlee

Het weersverloop bepaalt uiteraard sterk het verloop van ziekten en plagen. Een synthese van de verschillende ziekten en plagen wordt getoond in Figuur 2. In dit overzicht wordt zowel het percentage percelen waar een bepaalde ziekte werd waargenomen, aangeduid alsook het percentage percelen waar één of twee adviezen tot bestrijding werden geformuleerd op basis van het Epipre-adviesstelsel.

Figuur 2: Overzicht van de ziekte- en bladluisdruk en de bestrijdingsadviezen op de tarwepercelen binnen het Epipre-adviesstelsel in 2019 (Bron: Bodemkundige Dienst van België vzw).

Gewone oogvlekkenziekte (*Pseudocercospora herpotrichoides*), of meer algemeen voetziekte, werd waargenomen op 23% van de percelen. Dit is het op één na laagste niveau sinds 2002. In 2017 werd oogvlekkenziekte op slechts 18% van de percelen waargenomen. De oogvlekken kwamen per perceel zó beperkt voor dat het niet nodig bleek om specifiek tegen oogvlekkenziekte te behandelen.

Gele roest (*Puccinia striiformis*) was op verschillende percelen al vroeg aanwezig. Ondanks de gestage uitbreiding op momenten was gele roest niet alomtegenwoordig. Gele roest werd op 27% van de percelen waargenomen, vergelijkbaar met 2018. De noodzaak tot behandelen verschilde wel sterk met vorig jaar. In 2018 werd op 26% van de percelen een advies tot bestrijding gegeven terwijl in 2019 slechts 16% van de percelen moesten behandeld worden.

Bruine roest (*Puccinia recondita*) was minder aanwezig dan het jaar voordien. Op 20% van de percelen werd bruine roest waargenomen, vergelijkbaar met de waarnemingen in 2015 en 2016. Vorig jaar werd op nagenoeg de helft van de percelen bruine roest gevonden. Op 9% van de percelen bleek volgens het Epipre-adviesstelsel een behandeling tegen bruine roest noodzakelijk.

Meeldauw of witziekte (*Erysiphe graminis*) kwam in 2019 op ongeveer één vijfde van de percelen voor (21%), net wat minder dan in 2018 toen meeldauw op 25% van de percelen werd waargenomen. Op slechts 4% van de percelen (17% van de aangetaste percelen) bleek een behandeling specifiek tegen meeldauw noodzakelijk.

Bladvlekkenziekte (*Septoria tritici*) komt steeds in zekere mate op ongeveer alle percelen voor. De nood tot behandelen was in 2019 duidelijk kleiner dan het jaar voordien. Volgens het Epi-pre-adviesysteem werd op 63% van de percelen advies gegeven om te behandelen tegen septoria, in tegenstelling tot 73% in 2018. Op ongeveer de helft van de percelen volstond één behandeling tegen bladvlekkenziekte. Op 11% moest een tweede keer gericht behandeld worden.

Bladluizen werden zoals de 3 voorgaande jaren op ongeveer één derde (34%) van de percelen duidelijk waargenomen. De behandelingsdrempel werd in 2019 wel vaker overschreden. Op 7% van de percelen was het nodig om met een insecticide gericht tegen de bladluizen te behandelen terwijl dit in 2018 niet nodig bleek.

Gebaseerd op de tellingen, uitgevoerd op de Epi-pre-waarnemingsvelden en op de proeven aangelegd door het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen, werd de toestand van de ziekte- en bladluisdruk op regelmatige tijdstippen bekend gemaakt via de LCG-Granenberichten. In deze berichten worden waarschuwingen en aanbevelingen geformuleerd in functie van de waargenomen toestand.

Dergelijke overzichten geven uiteraard een zeer veralgemeend beeld van de situatie. De rendabiliteit van een behandeling kan echter gemaximaliseerd worden indien deze gebeurt in functie van de ziektedruk op het perceel zelf.

Het Landbouwcentrum Granen Vlaanderen biedt de mogelijkheid om op basis van een veldobservatie een perceelsspecifiek EIPRE-advies aan te vragen.

Op basis van een veldobservatie en specifieke karakteristieken van het perceel, wordt door middel van het Epi-pre-systeem de berekening gemaakt van de opbrengstverliezen ten gevolge van de aanwezige ziekte(n)/bladluizen. Deze verliezen worden afgewogen ten opzichte van een eventuele behandelingskost, en op deze manier wordt een objectief advies geformuleerd of een behandeling al dan niet economisch verantwoord is. Dit advies wordt de dag zelf nog doorgestuurd (via telefoon of e-mail) zodat zo nodig snel gereageerd kan worden op de actuele ziekte/bladluisdruk.